

TİGİN

ISSN: 3023-5391

Analytical Social Sciences Journal Analitik Sosyal Bilimler Dergisi

1 (2) 2023

<http://dx.doi.org/.2023>

Araştırma Makalesi | Research Article

Geliş tarihi | Received: 02.11.2023

Kabul tarihi | Accepted: 10.12. 2023

Yayın tarihi | Published: 15.12.2023

Taner Kaçar

<https://orcid.org/0009-0002-4819-9365>

Teacher, Pekmezçiler Şehit Polis Halit Gülser Secondary School, Turkey, tanerkacar21@hotmail.com

Ulaş Aksel

<https://orcid.org/0000-0003-3280-9093>

Principal, Aşağıkuyulu Primary School, Turkey, ulasaksel@gmail.com

Sait Akdağ

<https://orcid.org/0000-0002-5509-8303>

Principal, Ekince Primary School, Turkey, saitakdag21@hotmail.com

Hamdusena Tel

<https://orcid.org/0000-0002-6115-923X>

Principal, Millet Primary School, Turkey, hamdusenatel@gmail.com

Yılmaz Sayın

<https://orcid.org/0000-0001-9535-5100>

Assistant Principal, Şehit Öğretmen Aynur Sarı Primary School, Turkey, y.f.b.sayin@hotmail.com

Hacı Öksiz

<https://orcid.org/0009-0000-0076-2142>

Assistant Principal, Şehit Öğretmen Aynur Sarı Primary School, Turkey, renas1001@hotmail.com

Fatma Sayın

<https://orcid.org/0009-0007-3997-555X>

Teacher, Atatürk Primary, Turkey, brnsyn3925@gmail.com

Açelya Öğretmen

<https://orcid.org/0009-0000-3225-8418>

Assistant Principal, Bahçelievler Secondary School, Turkey, aelyaa.kup@gmail.com

Atıf Künyesi | Citation Info

Kaçar, T., Aksel, U., Akdağ, S., Tel, H., Sayın, Y., Öksiz, H., Sayın, F. ve Öğretmen, A., (2024). İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Davranışlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, *Tigin Analitik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (2), 364-375.

İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Davranışlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi

Öz

Günümüzde örgüt çalışanlarının örgütüne karşı davranışlarından olan örgütsel bağlılık çokça merak edilen ve araştırılan bir konu olmuştur. Öğretmenler eğitim sisteminin kalitesinin arttırılmasında oynadıkları rol nedeniyle sistemde önemli bir yere sahiptir bu nedenle öğretmenlerin kendilerinden beklenen istenen nitelikleri gösterebilmeleri için onları başarıya

götürecek unsurların belirlenmesi gerekmektedir. Bu unsurların başında örgütsel bağlılık geldiği düşünülmektedir. Bu bağlamda eğitim camiası için önem arz eden bu araştırmanın amacı öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarını bazı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır ilçelerinde çalışan 24865 öğretmenden oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, evrenden tesadüfî örnekleme yoluyla ile belirlenen 420 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri Meyer, Allen ve Smith (1993) tarafından geliştirilmiş olan ve Dağlı, Elçiçek ve Han (2018) tarafından Türkçeye uyarlanan Örgütsel Bağlılık Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 18 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırma verilerinin analizinde; aritmetik ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada, t-testi, ANOVA testi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarının cinsiyetlerine, eğitim düzeylerine ve yaş durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Örgüt, Okul, Örgütsel Bağlılık, Rol model, Başarı

Investigation of Organizational Commitment Behaviors of Primary School Teachers According to Some Variables

Abstract

Today, organizational commitment, which is one of the behaviors of organizational employees towards their organization, has been a subject that has been widely wondered and researched. Teachers have an important place in the system due to the role they play in increasing the quality of the education system, so it is necessary to determine the elements that will lead them to success in order for teachers to show the desired qualities expected from them. Organizational commitment is thought to be one of these elements. In this context, the aim of this research, which is important for the education community, is to examine teachers' organizational commitment behaviors according to some variables. The population of the research consists of 24865 teachers working in Diyarbakır districts in the 2023-2024 academic year. The sample of the study consists of 420 teachers determined by random sampling from the population. The data of the study were collected using the Organizational Commitment Scale developed by Meyer, Allen and Smith (1993) and adapted into Turkish by Dağlı, Elçiçek and Han (2018). The scale consists of 18 items and 3 sub-dimensions. In the analysis of the research data; arithmetic mean, standard deviation, frequency and percentage values were calculated. In addition, t-test and ANOVA test were used in the study. As a result of the analysis, it was seen that teachers' organizational commitment behaviors did not differ significantly according to their gender, education level and age.

Keywords: Teacher, Organization, School, Organizational Commitment, Role Model, Success

Giriş

Gerek eğitim kurumlarında gerekse farklı kurumlarda en önemli hedeflerinden biri nitelikli eleman bulmak ve personel devamlılığını sağlamaktır. Bu amaçla, bir kurumlarda ilişkili bilişsel ve duygusal kavramları anlamayı amaçlayan araştırmalar önemlidir. Örgüt için önemli kavramlardan biri de örgütsel bağlılıktır. Balay (2000, s. 1-2) örgütsel bağlılık kavramının önemini devamsızlık, işten ayrılma ve iş arama faaliyetleri, hizmet ve cinsiyetin yanı sıra moral ve işe bağlılık, sorumluluk, çalışan rolleri ve iş özellikleri gibi kavramlara ve yaş gibi kişisel özelliklere bağlamıştır. Günümüzde örgütler arasındaki küresel rekabet, hızlı teknolojik değişimler ve hizmet departmanlarındaki hızlı büyüme ile örgütsel bağlılık daha da önemli bir hal almıştır (Allen ve Meyer, 1990, s. 2-3). Örgütsel bağlılık, bireyler ve örgütler arasındaki iletişim ve etkileşim sürecinde ortaya çıkar. Örgütsel bağlılık kavramı; Çalışanlar ile işyeri arasındaki veya kişiler ile örgütleri arasındaki bağlantıyı açıklar. Örgütsel bağlılık; çalışanların örgütsel amaç ve çıkarılara uygun şekilde davranışları (Wiener, 1982, s. 418), çalışanların örgütsel bağlılığa yönelik tutumları, çalışanlar ile örgüt arasında oluşturulan psikolojik bağ (Allen ve Meyer, 1996, s. 539) ve çalışanların örgüte karşı davranışları ile çalışanların örgütün amaçlarıyla tanınma ve örgütte kalma arzusudur. Örgütsel bağlılık kavramı tanımlanırken, bireyin örgütsel amaç ve değerlere olan inançları, bireyin örgütsel hedeflere ulaşmak için çalışma isteği ve bireyin örgütün üyesi olarak kalma isteği dikkate alınır (Morgan & Hunt, 1994, s. 34). Örgütsel bağlılığın farklı tanımlarının olmasının en önemli nedenlerinden biri, bireyler ve örgütler arasındaki ilişkiye farklı açılardan bakmaktır.

Günümüz eğitim anlayışında örgütsel bağlılık, araştırmacıların oldukça fazla ilgisini çeken konulardan biri haline gelmiştir. Allen ve Meyer'a (2000) göre örgütsel bağlılık, örgütsel psikologlar tarafından çalışılan konular arasında iş doyumundan sonra en fazla ilgi gören konudur. Bu durum, bahsedilen değişkenlerin örgütsel performans ve etkililiğin en büyük belirleyicileri olarak görülmesinden kaynaklanmaktadır (Ricketta, 2002, s. 257). Bazı çalışmalar örgütsel bağlılık ve iş doyumuyla iş bırakma arasında güçlü korelasyonlar olduğunu göstermiştir (Benkhoff, 1997, s. 114). Eğer işgörenler işlerinden tatmin olmazlarsa ve işlerine daha az bağlılarsa, işi bırakmak ve başka bir iş bulmak için fırsat kollarlar. Eğer bu fırsatı elde edemezlerse örgütlerinden duygusal ve zihinsel olarak uzaklaşırlar. Bu yüzden örgütsel bağlılık çalışanların iş bırakma niyetlerinin ve örgütlerine genel katkılarının değerlendirilmesinde oldukça önemli bir tutumdur (Lok ve Crawford, 2004, s. 322). Kuruma bağlılık hisseden ve kurumda zaman geçirmek isteyen öğretmenin sınıfla daha çok ilgilendiği, mesleklerine karşı daha heyecan duyan, kendilerini işine adanmış ve yaptıkları işlerden ilham alan öğretmenler olduğu belirtilmektedir (Kaur & Ranu, 2017). Buradan öğretmenlerin kurumlarına bağlılık düzeyleri arttıkça sınıf yönetimi yeterlik düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca

öğretmenin düşük düzeydeki kuruma bağlılığı da öğretmenin sınıfta öğrencilerin hata yapmalarına daha az tahammül etmesine, öğrencilerle ilgili zorluklarda inisiyatif almamasına, sınıftaki zorluklarla uğraşmamasına, planlamaya daha az önem vermesine, sınıfta endişeli olmasına neden olabilmektedir (Reyes, 1992). Örgütsel bağlılığa etki eden yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi gibi kişisel etkenler gibi örgütsel etkenler de bulunmaktadır. Örgütsel bağlılık üzerine yapılmış araştırmalar, öğretmenlerin (Norşenli, 2021); cinsiyet, eğitim durumu, yaş değişkenlere göre farklılaşmadığı (Cömert, 2014); görülen çalışmalar olduğu gibi farklılaşan çalışmalarında olduğu görülmektedir. Tüm buradan hareketle öğretmenler açısından örgütsel bağlılık günümüz eğitim kurumlarında önem arz eden bir konuyu birtakım değişkenlere göre incelemek birçok problemin çözümüne ışık olacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla bu açıdan araştırmada; öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarını bazı değişkenlere göre incelenmesidir.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Yöntemi

Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerin vizyoner liderlik davranışlarını bazı değişkenlere göre tespit etmeyi amaçlayan bu araştırmada “İlişkisel Tarama Modeli” kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 1999). İlişkisel tarama modeli geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Can, 2014).

1.2. Veri Toplama Araçları

a. Demografik Bilgiler Formu: Öğretmenlere ait demografik bilgileri toplamaya yönelik olan bu formda; cinsiyet, eğitim düzeyi ve kıdem gibi özellikler yer almaktadır.

b. Örgütsel Bağlılık Ölçeği: Bu çalışmada Meyer, Allen ve Smith (1993) tarafından geliştirilen Dağlı, Elçiçek ve Han (2018) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “ Örgütsel Bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde “Kişisel Bilgiler” adı altında katılımcıların “Cinsiyeti”, “Yaş”, “Eğitim durumları” ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Ölçeğin diğer bölümlerinde katılımcıların duygusal, devam ve normatif bağlılık boyutlarını yoklayan sorulara yer verilmiştir. Ölçekteki alt boyutlar 6’şar maddeyle temsil edilmekte olup, 3, 4, 5 ve 13 numaralı maddeler ters madde olarak yapılandırılmıştır. Araştırmacılar tarafından yapılan ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik testinde, duygusal bağlılık alt boyutunun açıklanan varyansının % 35.418 olduğu, devam bağlılığı alt boyutunun varyansının % 9.177 olduğu, normatif bağlılık boyutunun varyansının % 8.124 olduğu tespit edilmiştir. Ölçek toplamı Cronbach-alpha değerinin .94 olduğu tespit edilmiştir. Bu ölçümler sonucunda ölçeğin güvenilirlik değerlerinin uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

1.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır ilçelerinde görev yapan 24865 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme, evrenden tesadüfi örnekleme yoluyla ile belirlenen 420 öğretmenden oluşmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	203	48,3
Erkek	217	51,6
Eğitim Düzeyi		
Lisans	377	89,7
Lisansüstü	43	10,3
Yaş Aralığı		
21-30	132	31,4
31-40	158	37,6
41 ve üstü	130	31,0

Tablo 1’de katılımcıların demografik özelliklerine yer verilmiştir. Araştırmaya katılanların %51,6’sı erkektir. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin % 65,2’si evli olduğu, yine katılımcı öğretmenlerin %89,7’si lisans eğitim düzeyine sahip olduğu ve son olarak katılımcıların %37,6’sı 31-40 yaşına sahip olduğu görülmektedir.

1.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri SPSS- 22.0 programına aktarıldıktan sonra verilerin normalliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdikleri sonucuna varılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde: aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada, t-testi ve ANOVA testi kullanılmıştır.

2. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir.

İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarına sahip olma düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarına sahip olma düzeyleri

Boyutlar	\bar{X}	SS	N
Duygusal bağlılık	3,22	,75	420

Devam bağlılığı	3,17	,72	420
Normatif bağlılık	3,19	,74	420

Tablo 2'ye bakıldığında örgütsel bağlılık ölçeğinin tamamına ait aritmetik ortalamanın ($\bar{X}=3,19$) katılıyorum düzeyinde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte vizduygusal bağlılık düzeyi ($\bar{X}=3,22$), devam bağlılığı ($\bar{X}=3,17$) ve normatif bağlılık ($\bar{X}=3,19$) boyutlarının da yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarını yüksek düzeyde algıladıkları söylenebilir. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre örgütsel bağlılık davranışları açısından fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen t-Testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarının cinsiyet değişkenine ilişkin t-testi sonuçlar

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	P
Duygusal bağlılık	Kadın	203	3,10	,71	-3,88	274	,256*
	Erkek	217	3,13	,75			
Devam bağlılığı	Kadın	203	3,20	,66	-1,74	296	,348*
	Erkek	217	3,21	,73			
Normatif bağlılık	Kadın	203	3,17	,74	-1,39	396	,199
	Erkek	217	3,18	,79			

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına göre örgütsel bağlılık davranışları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($t=-2,33$; $p=.267$). P değeri 0,05 ten büyük olduğu için öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışları cinsiyete göre farklılaşmadığı söylenebilir. Araştırmanın alt probleminde öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarının eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarının eğitim düzeyi değişkenine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	t	sd	P
Duygusal bağlılık	Lisans	377	3,10	,74			
	Yüksek	43	3,07	,85	1,358	774	,190*
	Lisans						
Devam bağlılığı	Lisans	377	3,08	,74			
	Yüksek	43	3,11	,83	2,741	998	,175*
	Lisans						
Normatif bağlılık	Lisans	377	3,15	,75			
	Yüksek	43	3,21	,70	1,458	687	,188
	Lisans						

Tablo 4'e incelendiğinde öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışları eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. ($t[1,852]= .184$; $p>0,05$). Dolayısıyla örgütsel bağlılık ölçeğinin tüm alt boyutlarında öğretmenlerin eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Araştırmanın alt problemde öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarının öğretmenlerin yaş süresine göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiş ve sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 5. İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarının kıdem değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}	ss	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ort.	F	p	Anlamlı fark
Duygusal bağlılık	20-30	132	3,22	,84	Gruplar arası	,269	70	,447			
	31-40	158	3,14	,81	Gruplar içi	,174	55	,375	,678	,189	---
	41 ve 130 üstü	130	3,18	,76	Toplam	,669	81	,687			
Devam bağlılığı	20-30	132	3,17	,88	Gruplar arası	,435	81	,647			
	31-40	158	3,29	,99	Gruplar içi	,478	79	,471	,774	,254	---
	41 ve 130 üstü	130	3,32	,79	Toplam	,365	74	478			
Normatif bağlılık	20-30	132	3,17	,87	Gruplar arası	,347	73	,345			
	31-40	158	3,13	,82	Gruplar içi	,798	92	,578	,779	,117	---
	41 ve 130 üstü	130	3,09	,74	Toplam	,374	71	,369			

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin algılarına göre örgütsel bağlılık davranışlarının yaşlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir ($F= ,74$; $p = .186$). Bu kapsamda farklı yaş değişkeninin öğretmenlerin birbirine yakın algılara sahip olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu araştırma nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeline göre yürütülmüş, 420 öğretmene ulaşılmış, öğretmenlerin algılarına göre örgütsel bağlılık davranışları incelenmiştir. Öğretmen algılarına göre örgütsel bağlılık davranışlarının cinsiyet, eğitim durumuna ve yaş türüne göre farklı değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Araştırmanın alt probleminde, öğretmenlerin algılarına göre örgütsel bağlılık davranışlarının düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışlarını yüksek düzeyde algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde Canbaz (2019)'ın kendi çalışmasında örgütsel bağlılık ve normatif bağlılık algı düzeylerini “orta” dereceli olarak değerlendirirken duygusal bağlılığı “yüksek”; devam bağlılığını ise “düşük” dereceli olarak değerlendirdiği görülmektedir. Gün (2020) örgütsel bağlılık ölçeğinde farklı alt boyutlar kullanmış olmasıyla beraber örgütsel bağlılık toplam puanlarında öğretmen algı düzeylerini “katılıyorum” derecesinde

değerlendirmiştir. Zeren (2007) in çalışmasında öğretmenlerin algı düzeyleri uyum alt boyutunda “az katılıyorum” şeklinde değerlendirilirken özdeşleşme ve içselleştirme alt boyutlarında öğretmen algı düzeyleri “çok katılıyorum” derecesinde gözlemlenmiştir. Ertürk (2014) ise yaptığı çalışmada öğretmenlerin duygusal bağlılıklarının “yüksek”; devam bağlılığı, normatif bağlılık ve örgütsel bağlılığa yönelik algılarının “orta” seviyede olduğunu ifade ederek yaptığımız çalışma ile bire bir örtüşen bir sonuca ulaşmıştır. Öğretmenlerin algılarına göre örgütsel bağlılık davranışları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Alanyazında Altıntaş (2020), iletişim sektöründe yaptığı bir çalışmada katılımcıların örgütsel bağlılığın cinsiyete göre farklılık oluşturmadığını tespit etmiştir. Yine aynı şekilde Canbaz (2019)* in Bolu il merkezinde okul müdürlerinin dönüştürücü liderlik özellikleri ile örgütsel bağlılık seviyeleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak üzere yaptığı bir çalışmada öğretmenlerin örgütsel bağlılığa ilişkin algılarında cinsiyete göre fark olmadığı gözlenmiştir. Literatürde örgütsel bağlılık puanlarının cinsiyete göre farklılık gösterdiğini doğrular nitelikteki çalışmalar incelendiğinde Babahanoğlu (2016)*’nın, tekstil sektöründe yaptığı bir araştırmasında, örgütsel bağlılık ölçeği ve alt boyutlarının hepsinde de cinsiyet değişkeni açısından istatistiki boyutta anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Erkek çalışanların ortalamasının daha yüksek olduğuna dikkat çekmiştir. Yiğitel (2004), yaptığı bir çalışmada erkek öğretmen ve akademisyenlerin normatif bağlılık tutumlarının yüksek olduğunu tespit etmiştir. Karagöz (2008) ise çalışmasında kadın öğretmenlerin duygusal ve devam bağlılık algılarının erkeklere göre daha yüksek olduğu çıkarımını yapmıştır. Gün (2020) de öğretmenlere ilişkin yaptığı çalışmasında örgütsel bağlılık toplam puanı ile okula karşı olumlu tutum alt boyutlarında erkek öğretmenlerin ortalama puanlarının kadınlara oranla daha yüksek olduğunu gözlemlemiştir. Yine başka bir alt problemde öğretmenlerin örgütsel bağlılık davranışları eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. İlgili literatür incelendiğinde, bu bulgu ile örtüşen ve örtüşmeyen bulgulara sahip araştırmalar olduğu görülmektedir. Bala (2018) tarafından yapılan araştırmada eğitim durumu değişkenine göre duygusal ve normatif bağlılık algıları anlamlı farklılık göstermezken, devam bağlılığı boyutunda ise lisans mezunları lehine anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur. Bu araştırmadaki bulgular mevcut araştırma bulguları ile kısmen örtüşmektedir. Öte yandan Altun (2010) ise eğitim durumu değişkenine göre devam ve normatif bağlılık alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulamazken, duygusal bağlılık alt boyutunda lisansüstü mezun öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte Memişoğlu ve Kalay (2017), Bıçak (2021) ve Çeliker (2021) tarafından yapılan araştırmalarda ise öğretmenlerin örgütsel bağlılık algılarının eğitim durumu değişkenine göre anlamlı farklılığa yol açmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bahsi geçen araştırma bulguları mevcut araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Son alt problemde ise öğretmenlerin

algılarına göre örgütsel bağlılık davranışlarının yaşlarına göre farklılaşmadığı görülmektedir. Literatür incelemesi neticesinde Yine Bozkurt (2020), kamu çalışanlarına yönelik yaptığı araştırmasında örgütsel bağlılık puanları ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edememiştir. Uzun (2016) büyük oranda çalışmayla örtüşen sonuçlara ulaşırken, Babahanoğlu (2016), örgütsel bağlılık puanlarında yaş değişkenine göre bir farklılaşma gözlemleyememiştir. Altıntaş (2020), yaptığı çalışmada bu çalışmadaki sonuçların örtüşmeyecek biçimde, örgütsel bağlılık puanlarında yaş değişkenine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunduğunu ve yaş arttıkça örgütsel bağlılık puanının da arttığını tespit etmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu öneriler getirilebilir: Daha kapsamlı inceleme için nitel ve nicel yöntemin birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılabilir. Benzer bir çalışmaya okul yöneticileri de dâhil edilerek daha geniş boyutta sonuçlara ulaşılabilir.

Kaynaklar

- Allen, N. J. & Meyer, J. P. (1996). Affective, continuance, and normative commitment to the organization: An examination of construct validity. *Journal of Vocational Behavior*. 49 (3), 252-276.
- Allen, N. J. & Meyer, J. P. (2000). Affective, continuance, and normative commitment to the organization: An examination of construct validity. *Journal of Vocational Behavior*. 49, 252–276.
- Altıntaş, D. (2020). *Dönüşümcü Liderlik ve Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: İletişim Sektöründe Bir Araştırma* [Yüksek Lisans Tezi, Altınbaş Üniversitesi]. Yök Tez.
- Altun, Ş. (2010). *Özel Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Örgütsel Güven Düzeyleri ile Örgütsel Bağlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Babahanoğlu, N. (2016). *Çalışanların dönüşümcü liderlik algılarının örgütsel bağlılıkları üzerindeki etkileri: Tekstil sektöründe bir araştırma*. [Dicle Üniversitesi].
- Bala, A. (2018). *Öretmenlerin örgütsel bağlılıkları ile çatışma stilleri arasındaki ilişki*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Balay, R. (2000). *Özel ve resmi liselerde yönetici ve öğretmenlerin örgütsel bağlılığı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Benkhoff, B. (1997). Disentangling organizational commitment: The dangers of the OCQ for research and policy. *Personnel Review*, 26 (1/2), 114-131.
- Bıçak, H., (2021). *Okul yöneticilerinin kullandıkları motivasyonel dil ile öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Bozkurt, Ş. (2020). *Dönüşümcü Liderlik ile Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Kamu Çalışanları Üzerine Bir Araştırma* [Yüksek lisans tezi, Korkut Ata Üniversitesi].

- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Pegem Akademi Yayınları.
- Canbaz, F. (2019). *Okul Müdürlerinin Dönüşümcü Liderlik Özellikleri ile Öğretmenlerin Örgüte Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki (Bolu- Merkez Ortaöğretim Örneği)*[Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Yök Tez.
- Cömert, M. (2014). Öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ile okul müdürlerinin kullandıkları örgütsel güç kaynakları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi].Yök Tez.
- Çeliker, S. (2021). *Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Algıları ile Etkili Okul Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Yök Tez.
- Ertürk, R. (2021). Okul Müdürlerinin Etik Liderlik Davranışları, Öğretmenlerin Okul Müdürüne Güven Algıları ve Örgütsel Bağlılıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (1), 119- 135.
- Gün, F. (2020). *Okul Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Özellikleri ile Öğretmenlerin Okula Bağlılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi]. Yök Tez.
- Han, B., Dağlı, A., ve Elçiçek, Z. (2018). Örgütsel Bağlılık Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (68), 1788-1800.
- Kaur, P., Ranu, S. (2017). Classroom management in relation to professional commitment of secondary school teachers. *Educational Quest*, 8 (1), 193-199.
- Karagöz, A. (2008). *İlk ve Ortaöğretim Okulu Yöneticilerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Etik Liderlik Rollerini ile Öğretmenlerin Örgütsel Adanmışlıkları Arasındaki İlişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yedi Tepe Üniversitesi.
- Lok, P. & Crawford, J. (2004). The effect of organisational culture and leadership style on job satisfaction and organisational commitment: A cross-national comparison. *Journal of Management Development*, 23 (4), 321-338.
- Meyer, J. P., & Allen, N. J. (1997). *Commitment in the workplace: Theory, research, and application*. Sage publications.
- Memişoğlu, S. P., & Kalay, M. (2017). İlkokul ve Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Ve Motivasyonları Arasındaki İlişki. *Electronic Turkish Studies*, 12 (4), 367-392.
- Morgan, R., Hunt, S. (1994). The commitment-trust theory of relationship marketing. *Journal of Marketing*, 58 (July 1994), 20-38.
- Norşenli, F. (2021). Öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeylerinin incelenmesi [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. Yök Tez.

- Reyes, M. (1992). Challenging venerable assumptions: Literacy instruction for linguistically different students. *Harvard Educational Review*, 62 (4), 427-447.
- Riketta, M. (2002). Attitudinal organizational commitment and job performance: A meta-analysis. *Journal of Organizational Behavior*, 23 (3), 257-266.
- Uzun, D. (2016). Dönüşümcü Liderlik ve Örgütsel Bağlılık İlişkisi: Bir Araştırma [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Arel Üniversitesi.
- Wiener, Y. (1982). Commitment in organizations: A normative view. *Academy of Management Review*, 7 (3), 418-428.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1999). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yiğitel, S. (2014). *Öğretmen ve Akademisyenlerin Algıladıkları Liderlik Tarzları İle Örgütsel Bağlılıkları Arasındaki İlişki* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kültür Üniversitesi.
- Zeren, H. (2007). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Dönüşümcü Liderlik Stilleri İle Bu Okullarda Görevli Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılığı Arasındaki İlişki (Şanlıurfa İli Örneği)* [Yüksek lisans tezi, Harran Üniversitesi]. Yök Tez.